

Cal Marfà

Monistrol de Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Carrer Fèlix Estrada Saladich, 13.
Alçada: 440

Coordenades:

Latitud: 41.75946
Longitud: 2.01216
UTM Est (X): 417882
UTM Nord (Y): 4623541

Classificació

Número de fitxa: 08128-24
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Barroc Popular
Segle: XVII-XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari: 16776
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 7937027DG1273N0001RJ
Autor de la fitxa: Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dg., 18/11/2018 - 01:00

Descripció

Edifici d'habitatges construït entre mitgeres, organitzat en alçat en planta baixa i dos pisos i coberta de teules organitzada en dos vessants amb el carener situat transversalment respecte la façana. L'edifici es troba construït adossat al terreny natural, la paret de roca natural que configura un La disposició de les obertures en façana i les inscripcions en relleu d'algunes de les llindes demostren el grau de reformes que ha tingut l'edifici al llarg del temps. Així, a la planta baixa, les obertures s'organitzen de la següent manera: dos grans portals i tres finestres disposades alternativament. Els dos portals són de característiques ben diferents, el més meridional disposa d'una llinda adovellada en forma d'arc de mig punt i brancals de carreus de pedra escairats. El segon portal disposa motllures de mitja canya al cantell dels brancals i a la llinda, on hi ha un interessant relleu que mostra diverses eines de ferrer (inclusa, martells, ferradura, tenalles, etc.) disposades a cada costat del relleu d'una creu, sota de la qual es pot llegir "JAVME PVIGMARTI FERRER 1778". Les tres finestres d'aquesta planta baixa són senzilles i disposen de reixes de ferro de disseny senzill, amb emmarcaments de carreus de pedra als brancals i a la llinda. A la primera planta es disposen quatre finestres de característiques similars, amb ampit motllurat que sobresurt lleugerament de la línia de façana, brancals de carreus motllurats al cantell i llindes monolítiques, tres de les quals incorporen les següents inscripcions: "De mano y Pluma De Jo / seph Puig Marti Farrer / Vuy dia 12 De lañ /1741". "Juseph puigmarti farrer / dia 2 de maix de 1749". "JAVME PUIG MARTI / FERRER 1776". En aquest nivell i centrat respecte l'amplada de la façana hi ha un rellotge de sol de disseny senzill esgrafiat damunt el revestiment que incorpora la data de 1892. Amb les dates d'aquestes tres inscripcions i del rellotge de sol es posa de manifest les nombroses modificacions que ha sofert l'edifici majoritàriament durant del segle XVIII. A la darrera planta es localitza un balcó ampitador flanquejat per dues finestres de característiques similars a les de la planta inferior, és a dir, emmarcaments de pedra amb ampits motllurats, llindes rectes monolítiques muntades damunt brancals de grans carreus de pedra ben tallats i escairats. La barana del balcó és de ferro, de disseny senzill. Els murs exteriors són de paredat comú i la façana disposa d'un revestiment senzill fet a base d'un arrebossat simple.

Pel que fa als interiors, consta que la plana baixa conserva espais que eren destinats al bestiar (estables), tines per al vi, entre altres; la planta primera per a ús d'habitatge i la darrera, les golfes situades sota coberta.

Observacions:

Cal dir que les característiques arquitectòniques i la cronologia de l'edifici fan pensar que en origen es deuria correspondre amb una casa aïllada, tipus masia, a la qual posteriorment s'adossaren altres edificis, segurament a partir de la configuració i creixement urbanístic del carrer on es troba ubicat. Cosa que fa pensar que Cal Marfà deu ser una de les primeres cases del nucli urbà d'aquesta zona. La casa de Cal Marfà havia rebut altres noms, entre els quals Cal Ferrer Vell.

Història

Les característiques arquitectòniques de l'edifici, junt amb la cronologia que indiquen algunes de les llindes de la casa, permeten apuntar que l'edifici existia al segle XVII, i que al llarg dels segles posteriors, sobretot el segle XVIII i XIX, va experimentar obres d'ampliació i altres actuacions de reforma o millora. Segons consta publicat, a l'interior de la casa es conserva una llinda amb la data 1615 (de fet és la inscripció més antiga coneguda d'edificis del poble). Tal com indiquen les llindes, la casa va ser propietat de la nissaga Puigmartí, llinatge que perdurà durant anys a l'edifici; sembla que durant gran part de la seva història es van dedicar a l'ofici de ferrer; almenys fins el segle XVIII, ofici testimoniats també en les representacions d'objectes propis d'aquest ofici en algunes de les llindes.

El cognom Puigmartí apareix en diversitat de documents dels segles XVIII i també XIX, entre els quals hi consta algun ferrer.

La nissaga Puigmartí va esdevenir una destacada família del poble, en marxar cap a Barcelona, la casa va passar per diverses mans.

A inicis del segle XX a la casa s'hi van instal·lar les monges Carmelites, període en el que es realitzaren algunes actuacions de reforma per tal d'adaptar alguns espais com a dependències per l'ensenyament.

Bibliografia

- ERILL I PINYOT, G.; GUAL I PURTÍ, J.; MANENT I ORISTRELL, LI. (2006): Monistrol de Calders. El poble dels pagesos enginyers. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- PERARNAU I LLORENS, J.; PIÑERO I SUBIRANA, J. (1993): Monistrol de Calders. La seva història i el seu patrimoni. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- GUAL I PURTÍ, J. (2010): Monistrol de Calders, del calaix, una imatge i una història. Ajuntament de Monistrol de Calders i Zenobita edicions.

